

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2005**

08. Annertussusilerikkani ikiorsiissutit.

1. **Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermut atugaa pillugu naammagittaalliuut.**

A Ombudsmandimut saaffiginnippoq, ilaatigut piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermut atugaa oqaasiinnartigut naammagittaalliuutiginiarlugu.

Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut ataatsimut atortagaa sivikilliniarlugu Naalakkersuisut suliniuteqalernerat isiginiarlugu, aamma suliniutip taassuma sunniutaanik naliliinissamut piaarpallaarnera isiginiarlugu piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut ataatsimut atortagaa pillugu Ombudsmandi massakkut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Taamaattorli suliaq pineqartooq eqqarsaatigalugu Ombudsmandi isumaqarpoq suliamik suliarinninnermi iliuuserineqartut siulliit iliuuserineqarnissaasa tungaanut suliaq iliuuseqarfineqarnani qaammatini pingasuni tamatumalu kingornatigut qaammatini aqqanilinni uninngatinneqarsimanera isorisariaqartuusooq.

Tamatuma saniatigut Ombudsmandi isumaqarpoq Naammagittaalliuuteqartarfiup allakkanik naammagittaalliuutip tiguuneranup uppersaataasunik aatsaat qaammatit pingasut qaangiunneranni A-mut nassiusisimanera, allakkallu taakku Naammagittaalliuuteqartarfimmup utermata Naammagittaalliuuteqartarfiup allakkanik taakkuninnga nassitseqqissimannginnera isorisariaqartuusooq.

Ombudsmandip suliami siusinnerusukkut suliarisimasamini manna qinnutigisaq, tassalu naammagittaalliuutit takkuttut tigupeqarnerat naammagittaallioortunut qaqugukkut kingusinnerpaamik uppersarneqartarnissaannik periaatsimik Naammagittaalliuuteqartarfik atuilersimanersooq Naammagittaalliuuteqartarfiup Ombudsmandimut nalunaarutigissagaa, tamatumunnga atitillugu nangillugu qinnuteqaqqinnissaminut Ombudsmandi pisutissaqarluni isumaqarpoq.

Aammattaaq Ombudsmandi isumaqarpoq suliamik suliarinninnerneq naammagittaallioortumut siusinnerusukkut nalunaarutigineqarsimasumit sivilunerussasooq paasinarsippat tamanna naammagittaallioortumut Naammagittaalliuuteqartarfiup nammineq suliniuteqarnermigut nalunaarutigisariaqaraa, naammagittaallioortup nammineq Naammagittaalliuuteqartarfimmup saaffigininnissaa utaqqinagu.

Eqqaasitseriaatsimik atulersitsinissap isumaliutersuutigineqar-nissaanik siusinnerusukkut inassuteqaatini Ombudsmandip nag-gasiullugu inassuteqaatigeqqippaa. (J.nr. 11.05.08.04/001-05)

A uannut 4. januar 2005-imi saaffiginnippoq, ilaatigut piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermut atugaa naammagittaalliuutiginiarlugu.

A-p oqaatigaa K Kommunip pisortanit annertussusileriikkanik ikiorsiis-sutinik ikiorserneqarnissamik qinnuteqaatimi itigartinneqarnissaanik 6. april 2004-mi aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqar-tarfimmut allakkatigut 16. april 2004-mik ullulerneqartutigut naammagit-taalliuutigisimagini.

Tamatuma saniatigut A-p oqaatigaa naammagittaalliummut atatillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit allakkanik tigusaqar-simanani, Naammagittaalliuuteqartarfimmullu oqarasuaatikkut saaffigin-nikkami nalunaarfigineqarsimalluni suliap suliarineqarnera sivisoorujus-suusinnaasoq, naammagittaalliuutip kalaallisut allanneqarsimanera pissuti-galugu.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut 7. januar 2005-imi allagaqarpunga, A-llu naammagittaalliuutaanut atatillugu suliami allagaatit assilinerinik nassinneqarnissannik Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuiga-lugu.

Aammattaaq Naammagittaalliuuteqartarfiup piffissaq naammagittaal-liummik suliarinninnermini atugaa pillugu Naammagittaalliuuteqarfik oqaaseqaateqaqqullugu qinnutigaara, tassunga ilanngullugu suliami iliuu-seqartoqarsimanersoq taamaattoqarsimappallu suut iliuuserineqarsimaner-sut qangalu.

Naggasiullugu paasissutissiissutigeqquara naammagittaalliuutinik ka-laallisut allanneqarsimasunik suliarinninnermut atatillugu piffissaq sulia-mik suliarinninnermi atorneqartoq naammagittaalliuutinik qallunaatut al-lanneqarsimasunut sanilliullugu siviuserusarnera, taamaattoqarpallu tamanna Naammagittaalliuuteqartarfiup iliuuseqarnissaanut pissutissaqar-titsilersimanersoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik suliamut akissuteqar-nissaanik 8. februar 2005-imi aamma 9. marts 2005-imi nukingisaarpara.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup akissutaa 31. marts 2005-imi ullulerneqarsimasoq imaattoq 1. april 2005-imi tiguara:

”A-p naammagittaalliuutaa pillugu.

Naammagittaalliuuteqartarfiup suliami allagaatit matumuunga nassiuppai. Suliaq iliuuseqarfineqartarsimavoq, tamannalu allagaatini ilanngullugit nassiunneqartuni takuneqarsinnaavoq.

Suliap kalaallisut allanneqarsimanera pissutigalugu suliap ”sivisoorujussuunis-saanik” oqarasuaatikkut ilisimatinneqarsimalluni A-p oqarsimanera Naammagittaal-liuteqartarfiup ilumuunnginnerarpaa. Suliani ataasiakkaani piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartoq pillugu Naammagittaalliuuteqartarfik oqarasuaatikkut

tunngaviumik ilisimatitsinnngisaannarpoq, suliat ataasiakkaat suliarineqarneranni piffissami suliamik suliarinninnermi atorneqartumi pissutsit assigiinnngitsut apeq-qutaasarmata, tassunga ilanngullugit suliami allagaatinik il.il. nutserisarneq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut 13. april 2005-imi imaattunik allagaqarpunga:

”Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allagai 31. marts 2005-imeersut aamma suliami allagaatit naammagittaallioortumut tunngasut tiguakka. Suliami allagaatit tunngavigalugit Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik tapiussamik oqaaseqaateqaqqullugu qinnuigaara. Aammattaq Naalakkersuisut siulittaasuat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermi piffissaq atugaa pillugu oqaaseqaateqaqqullugu qinnuigaara. Ilisimatitsissutitut ilannguppakka Naalakkersuisut Siulittaasuannut allakkama assilineri.

Suliami allagaatinit A-mut tunngasunit erserpoq Naammagittaalliuuteqartarfiup 20. april 2004-mi taassuma naammagittaalliuutaa 16. april 2004-meersaq tigusimaga. Suliami allagaatini allakkat ataasiinnapput Naammagittaalliuuteqartarfimmit A-mut ingerlatitat. Allakkat 27. juli 2004-mik ullulernerqarsimapput. Suliami allagaatinit takunerqarsinnaavoq allakkat Naammagittaalliuuteqartarfimmut utertinnerqarsimasut. Tassannga takunerqarsinnaanngilaq allakkat misilillugit nassiuteqqinnerqarsimansut. Naammagittaallioortoq uannut ilisimatitsivoq Naammagittaalliuuteqartarfimmit allakkanik tigusaqarsimanani.

Allakkani 27. juli 2004-meersuni ilaatigut imaattumik ilisimatitsissuteqartoqarpoq:

”Ilisimatitsissutitut oqaatigineqassaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ataatsimiititaliaani ilaasortat ukiumut pingasoriarlutik/sisamariarlutik ataatsimiittarmata. Tamatuma saniatigut oqartussanit suliassatinni aalajangiisimasunit oqartussanillu allanit aalajangiisimasinnaasunit paasissutissanik Naammagittaalliuuteqartarfik piniartussaavoq. Ilanngullugu ilisimatitsissutigineqassaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik suliassarpassuarnik tigusaqarsimammat piffissarlu suliassanik ingerlatsiffiusartoq annikilliniarlugu 2004-mi aqqissuussisoqaqqittussaammat.

Qaammatit aqqaneq marluk iluanni suliap aalajangiiffigineqartarnissaa Naammagittaalliuuteqartarfiup anguniagaraa. Suliassaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliareerepagu aalajangiineq allaganngorlugu tigussavat. Qinnuigineqassaatit allakkap matuma tigungeranit qaammatit aqqaneq marluk iluanni aalajangiineq tigusimannikkukku Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut attaveqaqqullutit. Suliamut tunngassutilinnik annertunerusumik paasissutissaateqaruit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut aamma attaveqarsinnaavutit.”

Naammagittaalliuuteqartarfiup K Kommunimut allagai ataatsit 27. juli 2004-imi ullulernerqarsimasut ilaapput, Naammagittaalliuuteqartarfiullu kommuni allakkani taakkunani suliani allagaatit nassiuteqqullugit suliarlu pillugu nassuiaateqaqqullugu qinnuigaa.

Tamanna tunngavigalugu Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuiginiarpara makku pillugit ilisimateqqullunga:

1) Naammagittaalliuuteqartarfiup A-mut allakkat 27. juli 2004-meersut najugartaanvanut nassiuteqqippai?

- 2) Allakkat 27. juli 2004-meersut oqaasertaliornnerisa apeqqutissaqalersippaannga, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfiup paasissutissanik oqartussaasunit allanit piniarneq naammagittaalliorup paasissutissat piniarneqarsimasut pillugit Naammagittaalliuuteqartarfiup suliame aalajangiilinninnerani illua'tungerisatut tusarniaaviginissaanut pisussaaffiliinermik nassataqarsinnaanera nalinginnaasunik eqqumaffigineraa.
- 3) Aammattaq allakkat 27. juli 2004-meersut oqaasertaliornnerat pillugu erseqqinnerusumik paasitinneqarnissara qinnutigaara. "Qinnuigineqassaait allakkap matuma tiguneranit qaammatit aqqaneq - marluk iluanni aalajangerneq tigusimanngikkukku Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup attaveqaqqullu-tit". Tamatumunnga atatillugu Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara Naammagittaalliuuteqartarfik ilisimatitsissutigineqartutut qaammatit aqqaneq marluk iluini aalajangiisoqarsimatinnagu aamma naammagittaalliorup Naammagittaalliuuteqartarfik attavigisimanngikkaagagu qanoq iliortarnersoq ilisimateqqullu-nga. Naammagittaalliuuteqartarfik suliassanik eqqaasitsinermut atortoqarpa taamaallilluni Naammagittaalliuuteqartarfiup nammineerluni suliap (maannakkut) suliarineqarnerata qanoq sivilutiginnaanera naammagittaalliorup naatsorsuutiginnaanera nutaamik nalunaarfigineqarnissaa eqqumaffiginnaallugu?
- 4) Kommuni allagai 16. august 2004-meersut tiguneqarmatali suliap aalajangersimasup suliarineqarnerani sunaana utaqqimaarneqarsimasoq, tamatumani suli- amut allagaatit nassiunneqarput kommunilu nassuiaalluni pineqartoq amerlas- susilerikkani ikiorserneqarnissamut itigartitaasoq nammineerluni suliffimmit soraarsimanini pissutigalugu?"

Suliaq 19. maj 2005-imi eqqaasitsissutigaa.

Naammagittaalliuuteqartarfiup akissutaa 21. april 2005-imi ullulerner- qarsimasoq imaattoq 6. juni 2005-imi tiguara:

"Pineqartoq: A-p Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sullissinerata sivilussusaanik naammagittaalliuutaa.

Inatsisartut Ombudsmandiata allagaatit A-mut tunngasut nassiunnerannut atati- lugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik arlalinnik apeqquteqarfigaa.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik apeqqutigineqartunut imaat- tunik oqaaseqaateqassaaq:

- 1) Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik A-mut julip 27-ani 2004 al- lakkamik nassiusseqqinngilaq.
Allakkat nassiunneqarput A-p naammagittaalliuuteqarnermini najukkaminik nalunaarutigisaanut, najugaalu nutaaq sumiinnersoq naluarput.
- 2) Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit ilisimavaa, taassumalu ataani illua'tungeriit tusarniarneqartarneranni aalajangersakkat.
- 3) Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik iluarsaaqqiffigineqarsimavoq, ilaatigut ulloq naallugu sulisussamik ataatsimik allamik atorfinitsitsisoqarsimal- luni. Naammagittaalliuuteqartarfiup siunertaraa, suleqatip taassuma suliassat aqunneqarneranni periutsit naammassiuminarsagaanerat suleqataaffigissavaa, taassuma ataani allakkat nukingisaarutit innuttaasullu suliassat sumut killinne- rannik paasiniaanerini akissuteqartarneq.
- 4) Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliassat pisarnertut qanga ti- guneri naapertorlugit sularisarpai, ukiunilu kingullerni suliassat suliarineqartar- nerisa sivilussusaat qaammatit 18-it tikillugit ingerlasarsimavoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup meeqqat inuusuttullu pinngit-saaliissummik inissitaasussat tullerriarinnermi qaffatsittarpai, piffissanilu taama ittuni suliaassanik taama ittunik peqartillugu allat suliarineqarneri sivitsorsinnaasarput.”

Naalakkersuisut Siulittaasuannut imaattunik 13. april 2005-imi allagaqarpunga:

”Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik pillugu naammagittaalliummi suliamut aalajangersimasumut A-mut tunngasumi, Naammagittaalliuuteqartarfiup j.normua ..., Naammagittaalliuuteqartarfik oqaaseqaateqaqqullugu aamma suliami allagaatinik atukkiusseqqullugu qinnuigaara. Ilisimatitsissutitut ilannguppakka Naammagittaalliuuteqartarfimmu allakkama 8. februar 2005-meersut assilineri aamma Naammagittaalliuuteqartarfiup akissutaasa 31. marts 2005-imeersut assilineri. Naammagittaalliuuteqartarfik ullumi suliamut tapiliussamik oqaaseqaateqaqqullugu qinnuigaara. Aamma ilisimatitsissutitut ilannguppakka ukua allakkat assilinerat.

Suliarli aalajangersimasoq A-mut tunngasoq Naalakkersuisut siulittaasuannik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartoq pillugu oqaaseqartitsinissannut tunngavissaqartitsilerpoq. Naalakkersuisut akisussaaffigalugit suliaasaqarfinnik agguataarisarnerat innersuussutigaa, tassannga ersepoq Naalakkersuisut siulittaasuut tassaasoq Nunami namminermi pissutsinut Allaffeqarfimmi akisussaaffigalugit suliaasaqarfimmi akisussaasoq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmu allatseqarfiusumi.

Siullermik naatsumik suliami saqqummiunneqartut A-mut suliami allagaataani tigusakka aamma apeqqutit Naalakkersuisut siulittaasuannut isummerfigeqqusakka nassuiaateqarfigaakka.

Aammattaq oqaatigaara Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allagaani 31. marts 2005-imi suliat allat sisamat eqqaaneqartut tassaasut suliat piffisami sivisuumi akisuteqarfigeqqullugit nukingisaarutigisimasakka.

(...)

Naammagittaalliuuteqartarfimmi A pillugu suliaq:

A-p mappimi suliamut allagaataanit ersepoq Naammagittaalliuuteqartarfiup 20. april 2004-mi naammagittaalliuutaa 16. april 2004-meersoq tigusimagaa. Naammagittaalliummi pineqarpoq K Kommunip annertussusilerikkani ikiorsiissutinik 6. april 2004-mi itigartitsinera. Naammagittaalliuut kalaallisut allagaavoq.

Suliakkiissutinut allattuiiffinit takuneqarsinnaavoq sullissisup naammagittaalliuut 8. juni 2004-mi (qallunaatut) nutsigassanngortissimagaa. Naammagittaalliuutit suliami mappimi allagaatiniitup qallunaatut nutserneqarnera qanga sullissisup tigusimaneera takuneqarsinnaanngilaq.

Suliami allagaatini nassaassaapput Naammagittaalliuuteqartarfimmit A-mut allakkat naammagittaalliummi najukkamisut ilisimatitsissutaanut ingerlatinneqarsimasut. Allakkat 27. juli 2004-mi ullulerneqarsinapput. Suliami mappimi allagaatinit ersepoq allakkat Naammagittaalliuuteqartarfimmu utersimasut. Takuneqarsinnaanngilaq allakkat najugartaavanut nassuteqqinneqarsimanersut. Naammagittaalliortoq uannut ilisimatitsivoq Naammagittaalliuuteqartarfimmit allakkanik tigusaqarsimanani. Naammagittaalliuuteqartarfimmu tapiliussatut tusarniaaninni Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara allakkat nassuteqqinneqarsimanersut ilisimateqqullunga.

Allakkat 27. juli 2004-meersut naammagittaalliuutit tiguneranut uppernarsaataapput. Allakkami suliap suliarineqarnerani piffissap atorneqartussap naatsorsuutigineqarnera ilisimatitsissutigineqarpoq:

”Ilisimatitsissutitut oqaatigineqassaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ataatsimiititaliaani ilaasortat ukiumut pingasoriarlutik/sisamariarlutik ataatsimiittarmata. Tamatuma saniatigut oqartussanit suliaasaatinni aalajangiisimasunit oqartussanillu allanit aalajangiisimasinnaasunit paasissutissanik Naammagittaalliuuteqartarfik piniartussaavoq. Ilanngullugu ilisimatitsissutigineqassaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik suliaassarpassuarnik tigusaqarsimammat piffissarlu suliaasanik ingerlatsiffiusartoq annikilliniarlugu 2004-mi aaqjissuussisoqaqqittussaammat.

Qaammatit aqqaneq marluk iluanni suliap aalajangiiffigineqartarnissaa Naammagittaalliuuteqartarfiup anguniagaraa. Suliassaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliarereerpagu aalajangiineq allaganngorlugu tigussavat. Qinnuigineqassaatit allakkap matuma tiguneranit qaammatit aqqaneq marluk iluanni aalajangiineq tigusiannngikkukku Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut attaveqaqqullutit. Suliamut tunngassutilinnik annertunerusumik paasissutissaateqaruit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut aamma attaveqarsinnaavutit.”

Naammagittaalliortumut suliami mappimi allagaatinik allanik Naammagittaalliuuteqartarfimmeersunik allagaqanngilaq.

Naammagittaalliuuteqartarfimmit kommunimut ataatsinik allagaqarpoq 27. juli 2004-mik ullulernerqarsimasunik, tamatumani Naammagittaalliuuteqartarfiup kommuni suliami allagaatinik nassuiaatinillu qinnuigaa. Kommunimiit Naammagittaalliuuteqartarfimmut marlunnik allagaqarpoq ilanngussartalik 20. august aamma 21. oktober 2004-mi tiguneqartut. Tamatuma saniatigut mappimi suliamut allagaatini allanik soqanngilaq.

Naammagittaalliuuteqartarfimmut tapiliussatut tusarniaaninni Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara allakkat 27. juli 2004-meersut oqaasertalioerner sukumii-nerusumik nassuiaateqarfigeqqullugit. Aammattaaq Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara suliami aalajangersimasumi suna utaqqimaarneqarnerasoq ilisimateqqullunga.

Naalakkersuisut Siulittaasuannut apeqqutikka:

A-p naammagittaalliuutaa Naammagittaalliuuteqartarfimmit 20. april 2004-mi tiguneqarpoq. Taamaattumik suliap suliarinerani piffissaq atorneqartoq ullumimut qaammatinik aqqaneq-marlungajannik sivissuseqarsimavoq. Allakkat 27. juli 2004-meersut naapertorlugit naammagittaalliortup suliap suliarineqarnerani piffissap atorneqartup suliap tiguneqarnerata uppernarsarneqarneraniit qaammatinik aqqaneq marlunnik sivissuseqarnissaa naatsorsuutigisariaqarsimavaa, tassa imatut paasillugu katillugit qaammatit 15-init.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut siulittaasuat qinnuigaara Naammagittaalliuuteqartarfimmi maannamut qaammatini aqqaneq marlungajanni suliami aalajangersimasumi piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartoq Naammagittaalliuuteqartarfimmi maannakkut suliamik suliarinninnermi piffissaq atorneqartartoq taamatut sivissuseqartarnerasoq oqaaseqarfigeqqullugu.

Aammattaaq Naalakkersuisut siulittaasuat qinnuigaara suliat ilai Naammagittaalliuuteqartarfimmi pingaarnersiorneqartarnerisut taamaattoqassappallu suunerinik ilisimateqqullunga.

Aamma Naalakkersuisut siulittaasuat qinnuigaara Naammagittaalliuuteqartarfiup suliat nutaat tiguneqarnerinut uppernarsaanerminut atatillugu uppernarsaanermit

suliat suliarineqarnerani piffissaq atorneqartussa quli qaammatit aqqaneq marluk missaanni sivilissuseqarsinnaasoq ilisimatitsussutigineqartarnerasoq ilisimateqqullunga, imaluunniit Naammagittaalliuuteqartarfiup suliat ullumikkut tigusartakkani qanoq sivilutigisumik suliarineqarsinnaanerit naatsorsuutigineqarsinnaanersoq pillugu ilisimatitsisarnersoq.

Aammattaaq Naammagittaalliuuteqartarfimmi piffissap suliamik suliarinninnermi atorneqartartup sivilillissinnaanut suut iliuuserineqarsimanersut allanillu aamma iliuuseqartoqarniarnersoq ilisimatinneqaqqullunga qinnutigaara.

Kiisalu aamma piffissap suliamik suliarinninnermi atorneqartartup sivilillissinneqarnissaanut suliniutigisimasat iluaqutaanersut qanoq iliorluni tamatuma malitseqartinneqartarnera pillugu ilisimateqqullunga qinnutigaara.

Ilaatigut innersuussutigaa Inatsisartut ukioq 2004-mut aningaasanut inatsisissaanni (nutartigaq) konto pingaarnermi 10.01.09 missingersuutitut tapiliussatut oqaaseqaammi, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Naammagittaalliuuteqartarfiup aningaasaliivigineqarnini qaffatsissimaga ilisimatitsussutigineqaromat. Allassimavoq aningaasaliissutit aammattaaq piffissap suliamik suliarinninnermi atorneqartartup sivilillissinneqarnissaanut aamma ilapittuutaassasut, Naammagittaalliuuteqartarfik naapertorlugu taamanikkut qaammatinit 15-niit 18-nit angullugit sivilissuseqartartoq, nutserisoqarfiup nukittorsaavigineqarneratigut.

Inatsisartut ukioq 2005-imut aningaasanut inatsisissaanni konto pingaarnermi 10.01.09 missingersuutitut tapiliussatut oqaaseqaammi imatut allassimavoq, ukioq 2004-mut aningaasaliissutit kr. 0,4 millioninik qaffaavigineqarsimasut nutserisoqarfillu piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartartoq sivilillissinniarlugu nukittorsaavigineqassasoq. Aammattaaq allassimavoq Naammagittaalliuuteqartarfik naapertorlugu piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartartoq maannakkut qaammatit sisamat - arfineq pingasut tungaannut sivilissuseqartalersoq.

Piffissap suliamik suliarinninnermi atorneqartartup agguaqatigiissillugu qaammatit sisamat - arfineq pingasut tungaannut sivilissuseqartarnera Inatsisartut ukioq 2005-imut aningaasanut inatsisissaanni tapiliussatut oqaaseqaammi eqqaaneqartoq, A-mut suliami imaluunniit sulianut allanut Naammagittaalliuuteqartarfiup 31. marts 2005-imi uannut allagaani taaneqartoq kinguneqarsimanngitsutut isikkoqarpoq. Aammattaaq A-mut suliami nutserisoqarfik utaqqimaarneqarnerasoq takusinnaanngilara.

Naammagittaalliuuteqartarfiup piffissaq suliamik suliarinninnermini atugaa pillugu A-p naammagittaalliuutaanik suliami aalajangersimasumi suliaqarninni Naalakkersuisut siulittaasuani akissutisinnisara utaqqimaqqassavara.”

Suliaq 19. maj 2005-imi eqqaasitsissutigaa.

Naalakkersuisut Siulittaasuata akissutaa 20. april 2005-imeersoq 31. maj 2005-imi tiguara:

”Pineqartoq: Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliat suliarineqartarnerini piffissaq.

Inatsisartut Ombudsmandiata 13. april 2005-imi allagaqarluni suliaq aalajangersimasooq toqqammavigalugu Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliat suliarineqartarnerini piffissamut atorneqartartumut tunngasunik arlalinnik apeqquiteqarsimavoq.

Siullermik Inatsisartut Ombudsmandiata kissaatigaa nalunaarutigineqassasoq, sulianik suliarinnittarnermi piffissaq suliami aalajangersimasumi qaammatinik 12-inik sivilissuseqartoq oqaatiginninnerunersoq Isumaginninnikkut Naammagittaal-

liuuteqartarfimmi agguaqatigiissitsilluni sulianik suliarinnittarnermi atorneqartartuunersoq.

Tamatumunnga akissutigisinnaavara, suliat ataasiakkaat suliarineqartarnerini piffissat atorneqartartut assigiinngitsorujussuusarmata apeqqutaatillugit suliat qanoq ittueneri, aammalu piffissaq qanoq sivistiginersoq suliat naammaginartumik qulaajarniarlugit atorneqartarnersoq paasiniarlugu toqqammavissaqarnersoq aalajangiinissamut.

Tulliullugu Inatsisartut Ombudsmandiata kissaatigaa ilisimatinneqarnissani suliat aalajangersimasut qanoq ittuusarnerisut taamaattoqarneranilu sorliit pingaarninngortinneqartarnerisut.

Tamatumunnga nalunaarutigisinnaavara meeqqanik inuusuttunillu pinngitsaaliiluni inissiisarnermik suliat pingaarninngortinneqartartuusut.

Tamatuma kingornatigut Inatsisartut Ombudsmandianit apeqqutigineqarpoq, suli Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfimmit nalunaarutigineqartarnersoq, naatsorsuutigineqarsinnaassasoq sulianik suliarinnittarnermi piffissaq atorneqartartoq qaammatinik 12-inik sivistussuseqassasoq.

Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfimmit aalajangersimasumik allakkiaq allannngortinneqarnikuunngilaq, taanna innuttaasunut nassiunneqartartoq naammagittaalliummik aalajangersimasumik tigusaqarnermut atatillugu.

Naggasiullugu Inatsisartut Ombudsmandiata paaserusuppai suliniutit sorliit, Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliat suliarineqartarnerini piffissap atorneqartartup sivikillineqarnissaanik aallartinneqarsimanersut pilersaaru-taanersulluunniit.

Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfik 2004-mi aaqqissuuteqqinneqarpoq, taassumap ilaatigut kinguneraa, siunissami periarfissaqassasoq suliani naammagittaalliuutaasuni aalajangiiniarnerni siulittaasoq aalajangiisinnaatitaalissa-soq.

Ilanngullugu ukiumut aningaasaliissuteqarfiusumut 2005-imi aningaasanut inat-sisikkut suli 0,4 mio. kroninik Isumaginninnikkut Naammagittaalliuuteqartarfimmut aningaasaliissuteqartoqaqqippoq. Taamatut amerlanerusunik aningaasaliissutit ator-neqassapput isumaginninnikkut siunnersortimit marluinnik oqaasilimmik ator-finititsinissamut, taassumalu pingaarnerusutigut suliarissavai sulianik aallartitsineq aqutsinerlu, taakkununnga ilanngullugit noqqaassuteqarluni allakkiaq, innuttaasunik saaffiginnissutit akissuteqarfiginissaat suliat sumut killinnerinut tunngasut kiisalu sulianik suliarinnittarnerit ajornanninnerulersinneqarnissaat.

1. april 2005-imi, aningaasanut inatsimmi 2005-imi amerlanerusunik aningaasa-liissuteqartoqarnerata kingunerisaanik marluinnik oqaasilimmik isumaginninnikkut siunnersortimit atorfinitsitsisoqarpoq.

Anguniagaavoq, naammagittaalliuuteqartarfimmi sulianik suliarinnittarnermi piffissaq atorneqartartoq qaammatinik 12-18-inik annikillisinneqassasoq 2005-ip naanninnerani sivistunerpaaamik sulianik suliarinnittarnermi piffissamut qaamma-tinik 4-6-inik sivistussuseqartumut.

Qulaani suliniutaasut kingunerisaannik sulianik suliarinnittarnermi piffissaq atorneqartartoq ilumut sivikillisinneqassanersoq oqaatigissallugu suli siusippallaar-poq, tassami marluinnik oqaasilik isumaginninnikkut siunnersorti taamaallaat ta-makkiisumik atorfeqartinneqarnikummat 1. april 2005-imiit.”

Naalackersuisut Siulittaasuat 14. juni 2005-imi imaattunik akissuteqarfi-gaara:

”Naalakkersuisut Siulittaasuata allagai 20. april 2005-imi ullulerneqarsimasut 31. maj 2005-imi tiguakka, piffissarlu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa pillugu allakkani 13. april 2005-imeersuni apeqqutikka Naalakkersuisut Siulittaasuata allakkani taakkunani akivai.

Maluginiarpara Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliortut aamma massakut nalunaarfigisarai piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartussaq qaammaatinik 12-inik sivisussuseqassasoq naatsorsuutigineqarsinnaasoq, kisiannili isumaginninnermi siunnersorti marluinnik oqaasilik Naammagittaalliuuteqartarfiup allattoqarfiani 1. april 2005-imi atorfinitsinneqarsimasoq, anguniagaasorlu tassaasoq piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa tamatuma kingornatigut 2005-ip naannginnerani qaammatinut 4-6-inut sivikillisinneqassasoq.

Aammattaaq maluginiarpara suliat meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffiup avataanut pinngitsaaliissummik inissiinernut tunngasut suliarineqartarnerat Naammagittaalliuuteqartarfiup salliutikkaa.

Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinnittarneranut atortagaa pillugu apeqqutinnut Naalakkersuisut Siulittaasuata akissutaa tusaatissatut tiguara, malugeqqullugulu oqaatigaara piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq eqqarsaatigalugu anguniagaasoq anguneqarsinnaanersoq oqaatigissallugu sulii piaarpallaartoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuannut allakkannut 13. april 2005-imeersunut pissutaa-soq tassaavoq piffissaq A pillugu suliamik pineqartumik suliarinninnermut atorneqartartoq. Naalakkersuisut Siulittaasuannut allakkanni tamatuma saniatigut suliat pineqartut allat sisamat eqqaavakka, taakkulu pillugit akissuteqartoqarnissaa Naammagittaalliuuteqartarfimmuut piffissami sivisunerusumi nukingisaarutigisarsimavara.

A aamma (...). pillugit suliani Naammagittaalliuuteqartarfiup akissutai 6. juni 2005-imi tiguakka.

Suliat (...), (...) aamma (...) pillugit Naammagittaalliuuteqartarfiup akissuteqarnissaa matuma kingornatigut utaqqimaarpara.”

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermi nalinginnaasumik atortagaa.

Naalakkersuisut Siulittaasuannut 14. juni 2005-imi allappunga malugisimallugu piffissap suliamik suliarinninnermi atorneqartup qaammatinik aqqaneq marlunnik sivisussuseqarsinnaanera naatsorsuutigineqarsinnaasoq naammagittaalliuuteqartunut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup massakut aamma nalunaarutigisaraa, piffissalli taassuma suliamik suliarinninnermi atorneqartup ukiup ingerlanerani qaammatinut 4-6-nut appartinneqarsinnaanera naatsorsuutigineqartoq, isumaginninnermi siunnersortimik marlunnik oqaasilimmik atorfinitsitsinerup kingunerisaanik.

Aammattaaq allappunga suliat meeqqanik inuusuttuaqqanillu pinngitsaaliilluni angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamut tunngasut suliarineqarnerat Naammagittaalliuuteqartarfiup salliutittaraa malugigiga.

Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik taamaattunik salliutitsisarnera pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga.

Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermini nalinginnaasumik atortagaa eqqarsaatigalugu eqqumaffigaara isumaginninnermi siunnersortimik marlunnik oqaasilimmik atorfinitsitsinikkut piffissap Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermi agguaqatigiisillugu atorneqartartup appartinnissaanut qanoq tamanna sunniuteqarumaassanersoq massakkut oqaatigissallugu suli siusippallaartog.

Tamanna isiginiarlugu piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermini nalinginnaasumik atortagaa pillugu massakkut oqaaseqaatissaqanngilanga, tamannalu eqqarsaatigalugu massakkut anertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

Suliami pineqartumi piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik suliarinninnermini atugaa.

Suliami allagaatinit erserpoq A-p naammagittaalliuuta Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup 20. april 2004-mi tigusimagaa. A-p naammagittaalliuutaata tigonera Naammagittaalliuuteqartarfiup allakkatigut 27. juli 2004-mi uppersarpaa, tusarniaanermilu allakkat K Kommunimut nassiullugit.

Kommunip suliami allagaatai Naammagittaalliuuteqartarfiup 16. august 2004-mi tiguai.

Naammagittaalliummut tunngatillugu Naammagittaalliuuteqartarfik suliami 27. juli 2004-p kingorna iliuuseqarsimanngitsoq takuneqarsinnaavoq.

Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 13. april 2005-imeersutigut qinnuigaara kommunip suliami allagaataasa 16. august 2004-mi Naammagittaalliuuteqartarfiup tigonera kingorna suliamik suliarinninnermi suna utaqqimaarneqarsimanersoq paasissutissiisutigeqqullugu.

Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 21. april 2005-imeersutigut 6. juni 2005-imi tigusakkut imaattumik akissuteqarpoq:

“Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliasat pisarnertut qanga tigonera naapertorlugit suliarisarpai, ukunilu kingullerni suliasat suliarineqartarnerisa sivilissusaat qaammatit 18-it tikillugit ingerlasarsimavoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup meeqqat inuusuttullu pinngitsaaliissummik inissitaasussat tulleriarinnermi qaffatsittarpai, piffissanilu taama ituni suliasanik taama ittunik peqartillugu allat suliarineqarneri sivitsorsinnaasarpur.”

Suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartartog pillugu nalinginnaasunik aalajangersagartaqanngilaq, ingerlatsinermilu ileqqorissaarneq eqqarsaatigalugu suliat pisariaqarnerattut annertutigisumik nukinginneqartussaappur.

Inatsileriffiup suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuusuaanni december 1994-imeersumi tamatumunnga immikkoortumi makku innersuusutigaakka:

“199. Suliassat tamarmik pisortat ingerlatsiviinit suliarineqartut soorunami sapinngisamik pisariitsumik, sukkasuumik aningaasartuutaavallaanngitsumillu suliarineqartarnissaannik piumasaaqat pingaartumik atuuppoq suliassanut inuit ataasiakkaat imaluunniit namminersorlutik ingerlatseqatigiiffiit, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il. il. attuumassuteqarfigisaanni.

...

204. Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit suliassat qanoq sivisutigisumik suliarineqartarnissaat pillugu nalinginnaasumik aalajangersagartaqanngilaq tamatumunnga ilaatigut tunuliaqutaavoq suliassat pisortat ingerlatsiviinit suliarineqartartut assigiinneqimmata assigiinneqisunillu annertussuseqartarlutik, taamaattumik inatsisikkut pisortat ingerlatsiviini qanoq sivisutigisumik suliarineqartarnissaasa aalajangersimasunik maleruagassaliornissaat ajornarluinnartussaalluni, tassa eqqartuussivinni ajornarpallaanngitsumik atortinniarneqarsinnaasunik.

Kisianni folketingip ombudsmandiata oqaaseqaatigisartagai tunngavigalugit nalinginnaasumik ingerlatsinermut ileqqut kusanartut malinniarneqarnissaanni suliassat qanoq sivisutigisumik suliariniarneqartarnissaat pillugu tunngavigineqarsinnaasunik suliassat suliarineqartarnissaasa aqqissugaasarnissaat pillugu maleruagassaqartitsineqarpoq, matuma ataani suliambut tunngassuteqartup suliap qanoq sivisutigisumik suliarineqassanganineqarneranik ilisimatinneqartarnissaat pillugu.

Ombudsmandip aammattaaq aalajangikkat ilaanni tikkuaavigisarsimavai suliat sivisuumik aalajangiivigineqaratik uninngatinneqartarnissaat pinaveersaarniarlugu kiisalu puigortoorneqarlutik aalajangiivigineqanngitsoortarnissaat pinaveersaarniarlugu oqartussaasut naammattumik atorsinnaalluartunik suliat uterfigineqaaqqittarnissaannut allattuiiffiortarnissaat.”

Naammagittaalliuuteqartarfiup siullermeerluni iliuuseqalinnginnerani suliami matumani suliaq iliuuseqarfigineqarnani Naammagittaalliuuteqartarfiinni qaammatini pingasuni uninngasimavoq. Tamatuma kingorna Naammagittaalliuuteqartarfiup suliami allagaatit kommunimit tigoreermagit suliaq qaammatini aqqanilinni uninngasimavoq.

Tamatuma saniatigut Naammagittaalliuuteqartarfiup A suliap uninnganera aamma suliap qaqugu aalajangiiffigineqarnissaa ilimagineqarsinnaanersoq pillugu qaammatit aqqanillit taakku ingerlaneranni ilisimatissimanngilaa.

Tamanna uanga paasinninnera malillugu isorisariaqartuuvoq.

Naammagittaalliuuteqartarfiup suliami illua tungiusumut ilisimatitsinera.

Naammagittaalliuuteqartarfiup A allakkanik assigiissaartunik oqaasertalersugaasunik 27. juli 2004-mi nassippaa, naammagittaalliuutillu tiguñera Naammagittaalliuuteqartarfiup tassani uppersarppaa. Tamatuma saniatigut Naammagittaalliuuteqartarfiup A allakkamini qinnuigaa Naammagittaalliuuteqartarfiup aalajangiinera qaammatit aqqaneq marluk iluini tigusimanngikkuniuk Naammagittaalliuuteqartarfiimmuut attaveqaaqqullugu.

Suliami allagaatinit erserpoq allakkat Naammagittaalliuuteqartarfimmut utersimasut.

Naammagittaalliuuteqartarfik allakkatigut 21. april 2005-imeersutigut ilisimatitsivoq allakkat A-p najugariligaanut Naammagittaalliuuteqartarfiup nassiuteqqissimangikkai.

Tamatumani saniatigut Naammagittaalliuuteqartarfik ilisimatitsivoq sulianik aqutsinermi periaatsip pitsanngorsaaviginissaa Naammagittaalliuuteqartarfiup siunniussimagaa, tassunga ilanngullugit allakkat nukingsaarutit suliallu killiffii pillugit innuttaasut saaffiginnittarnerinut akissuteqartarneq.

Suliami siusinnerusukkut suliarisimasanni ukioq 2002 pillugu nalunaarutinni eqqaaneqartumi suliaq 11.01/01-1-imi oqaatigaara:

“Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit innuttaasup allakkatigut saaffiginissutaata oqartussaasumit tiguneqarneranit tigusinerup kingorna oqartussaasup qanoq siviisutigisumik piffissaqartitaanera pillugu malittarisassanik imaqanngilaq.

Taamaatorli ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup nassatarisaanik imaappoq innuttaasup allakkatigut saaffiginissutaanik oqartussaasoq tigusisoq saaffiginissutit tiguneqarnera pillugu ingerlaannartuunngikkaluartumik taamaatorli piffissap sivikinngitsup ingerlanerani innuttaasumut uppernarsaasariaqartoq.

Innuuttaasup naammagittaalliornissaanut piffissaliisoqarsimatillugu naammagittaalliuutip tiguneqarnera pillugu oqartussaasup uppernarsaataanik innuttaasup piaarnerpaamik tigusaqarnissaa immikkut pingaaruteqarpoq, tassami naammagittaalliuutip tiguneqarnera pillugu uppernarsaasoqanngippat naammagittaalliuutip piffissaagallartilugit tunniunneqarnissaa eqqarsaatigalugu tamanna innuttaasumut inatsisitigut inissisimaneq pillugu nalornisuulersitsisinnaammat. Isumaginnitoqarfiup aqunneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaanni Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqarnissamut sapaa-tit akunneri sisamat ataatsimut isigalugu piffissaliunneqarsimapput.

Tamakku tunngavigalugit suliami matumani ...p naammagittaalliuutaanik tigusinerup kingorna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup qaammatit marlungajaat ingerlareersut aatsaat uppernarsaanera pitsaanngitsutut isigaara.”

Tamanna tunngavigalugu A-p qaammatit pingasut ingerlareersut Naammagittaalliuuteqartarfimmit uppernarsaammik aatsaat nassinneqarnera isorisarialerujussuartut isigaara.

Tamatumattaq saniatigut allakkat utermata Naammagittaalliuuteqartarfiup allakkat A-p najugaqarfittaavanut nassiuteqqissimangimmagittamanna isorisariaqartutut isigaara.

Oqaaseqaatinni 28. juni 2005-imeersuni, uanga j. normora 11.05.07.-04/111-03, Naammagittaalliuuteqartarfik qinnuigaara Naammagittaalliuuteqartarfik naammagittaalliuutit tiguinerinik naammagittaalliuuteqartunut qaqugukkat uppernarsaasarnissamut periaatsimik atuilersimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu. Qinnutigisara tamanna qinnutigeqqippara.

Oqartussaasut innuttaasup saaffinnissutaata tiguneqarneranik aallarniutaasumik uppernarsaasiisarnissaata saniatigut ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut ilaavoq oqartussaasoq suliap tiguneqarneranik piffissami

qaninnermi suliap aalajangiiviginissaa pisinnaangippat suliap qanoq inissisimaneranik oqartussaasoq ilisimatitsissasoq, aamma qaqugu aalajangiisoqarsinnaanera oqartussaasup naatsorsuutigineraa sapinngisamik paasissutissiissutigalugu.

Taamatuttaaq suliaq pineqartoq pissutsit immikkut ittut pissutigalugit nalinginnaasumit sivilunerusumik suliarineqassappat oqartussaasup suliame illua tungiusumut tamatuminnga ilisimatitsissuteqartariaqarnera ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup nassataraa. Matumani suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu Inatsisileriffiup ilitsersuusiaani immikkoortoq 206 innersuussutigaa.

Taamaattumik suliap suliarineqarnera siusinnerusukkat nalunaarutigineqartumit sivilunerussappat tamanna Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuuteqartumut nammineerluni nalunaarutigisariaqaraa isumaqarpunga, naammagittaalliuuteqartup Naammagittaalliuuteqartarfimmut nammineerluni saaffiginninnissaa utaqqimaarnagu.

Oqaaseqaammi 28. juni 2005-imeersuni qulaani taaneqartumi inassuteqaatigaara eqqaasitseriaatsip atorneqalernissaa Naammagittaalliuuteqartarfiup isumaliutersuutigissagaa, taamaalillutik suliap piffissami sivilunerusumi uninngatinneqartanninniassammata.

Piffissaq Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnermut atortagaa suliaku naammagittaalliuutinut tunngasut aqunneqarnerat pillugu qulaani taaneqartut tunngavigalugit eqqaasitseriaatsimik atulersitsinnissap isumaliutersuutigineqarnissaanik Naammagittaalliuuteqartarfimmut inassuteqaatiga inassuteqaatigeqqippara.

A allakkatigut allatigut allakkat uku assilinerinik ilaqartinneqartutigut qulaani taaneqartunik ilisimatippara."

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit tusagaqanngilanga.